

tükrözik Rölvaag hatalmas munkájából. Kítúnó ökonómiával dolgozik és sohasem válik nehézkesé, vagy unalmassá a kilencszáz oldalon keresztül. Minden részletet a maga fontosságához mértén emel ki, nem ragadtatja el magát, de nem is hanyagol el egyetlen motivumot sem, amellyel az átélés közvetlenségét megéreztetheti az olvasóval. Emberformáló gyönyörűséggel hatol a lelkek legmélyére s egyben a prairienek is hatásában lenyűgöző, nagyszerű képeit rajzolja meg.

A norvégek újkori honfoglalásának története ez, új robinsonád, amelynek romantikáját az élet parancsoló kényszere hangszereli. A munka éltető ereje, öröme és szükségessége a legfőbb motivum, e köré csoportosul a többi, egy olyan hatalmas szimfóniában, amelyet csak Isten kegyelméből való nagy művészeknek adatik alkotni. Ez a munkája kétségen kívül ilyennek mutatja Rölvaagot, aki ha Amerikában él is, testestül-lelkestül norvég maradt és népe méltóan sorolja legnagyobb írói közé. *Majthényi György.*

Kiszely Gyula : Akik hiányoznak... Regény. (A Stádium kiadása.) Főúri gavallérok — az angol Patsy lord, az osztrák Wardegg s a magyar Niki gróf — egymásután kérik meg Drákhfy Katka-Katherina grófnő kezét. A kis Drákhfy grófnő, Mária Dolores főhercegnő «nyelven» udvarhölgye, egyelőre azon mesterkedik, hogy «Lóri fenségét» megbékítse férjével, Mitya nagyherceg-

gel, akit a «nagyon acélos, nagyon öntudatos, nagyon exotikus» szépségű főhercegnő valami csókvétség miatt eltiltott magától az esküvő után. Katka grófnő «paritás-csókra» gondol. Az udvari gavallérok egyikének meg kell csókolnia a főhercegnőt, aki majd szintén «nem rántja el egy csók elől a száját». A csókpróba megtörténik, de az eredmény elmarad. A főhercegnő még próbára akarja tenni férjét — Katka grófnóval. Ebben meg Katka győz s nem a «nagyon szép és nagyon szemtelen» Mitya. Új, mindent rombadöntő fordulat következik: a világháború, amely áldozatul elveszi Mitya nagyhercegnek és Katka három kéréjének életét is... A regény az udvarhölgy-grófnő memoárja s a dolgok valóságából és regényességéből csak annyit tart meg, amennyit «befogad egy kisasszony szíve». A «pajtáslelkű» grófnő csodálja, ünnepli főhercegnőjét s lelkesen szól a nagy gavallérokról. Az elragadtatás, mint romantikus érzelmesség, így kerekedik felül a regényben, amelynek alakjai inkább jelenségeknek szuggesztívek. Mindez a jellegzetesség nem tud olyképen kialakulni, hogy a regény több lehessen vonzó, elevenhangú szórakoztatónál. Kiszely Gyulának ezúttal nincs módjában, hogy az események elbeszélésén belül nagyobb erőt éreztesse s a cselekményt, amely a «próbák» előkészítésében fejlődik, meggyőzővé tegye. Szórakoztatni akar s nem kötik sablonok, amikor könnyű hatást keres.

László István.